

ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวที่บ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

Tourist Expectations of Tourism Management at Ban Na Wiang Yai, Dan Sai District, Loei Province

วิไลพร ยากอมป้อม^{1*} อัญชลี โกกะนุช² จารุพร มีทรัพย์ทอง³

Vilaiporn Yakampom^{1*} Anchatee Kokanuch² Jaruporn Meesuptong³

Corresponding Author's Email: vilaiporn.yak@lru.ac.th¹

(Received: March 3, 2025; Revised: December 22, 2025; Accepted: December 24, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวที่บ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอ
ด่านซ้าย จังหวัดเลย และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวที่บ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอ
ด่านซ้าย จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว
กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชุมชนบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จำนวน
369 ราย สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยการทดสอบค่าเฉลี่ยด้วย t-test และ F-test (One-way ANOVA) และใช้วิธี
เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคาดหวังของนักท่องเที่ยว
ต่อการจัดการท่องเที่ยวที่บ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ รองลงมา คือ
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเดินทางมาแหล่งท่องเที่ยว
ตามลำดับ และ 2) ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวที่บ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ผลการวิจัย พบว่า อายุ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว ส่งผลต่อความคาดหวังการจัดการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ในขณะที่เพศ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา และอาชีพไม่มีผลต่อความคาดหวังการจัดการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: องค์ประกอบการท่องเที่ยว พืชพรรณหน้าากาฟิตาโซน การจัดการท่องเที่ยวชุมชน ความคาดหวังของนักท่องเที่ยว

Abstract

This study aimed to: 1) examine tourist expectations regarding tourism management in Ban Na Wiang Yai, Dan Sai District, Loei Province; and 2) analyze differences in these expectations based on demographic variables including gender, age, origin, education level, occupation, average monthly income, and travel companions. Employing an accidental sample of 369 tourists visiting Ban Na Wiang Yai, data were collected using a questionnaire. Descriptive statistics, including frequencies, percentages, means, and standard deviations, were calculated. Data analysis used inferential statistics by testing the mean with T-test and F-test (One-way ANOVA) and comparing the differences of each pair using LSD (Least Significant Difference) method. The findings indicated: 1) that tourist expectations were highest for attractions, followed by tourism activities and facilities, with accessibility receiving the lowest ratings; and 2) expectations towards tourism management in Ban Na Wiang Yai, Dan Sai District, Loei Province. The research results found that age, average monthly income, and people who traveled together had a statistically significant effect on expectations towards tourism

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาดดิจิทัล คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² Lecturers, Department of Management Program, Faculty of Management Science, Loei Rajabhat University

³ Lecturer, Digital Marketing Discipline, Faculty of Management Science, Loei Rajabhat University

management at the .05 level, while gender, place of residence, education level, and occupation had no effect on expectations towards tourism management.

Keywords: tourism components, Phi Ta Khon mask museum, community-based tourism management, tourist expectation

ความเป็นมาของปัญหา

ปัจจัยทางการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวคือ ปัจจัยดึง (Pull factors) ซึ่งเป็นปัจจัยที่สามารถสังเกตได้และไม่สามารถสังเกตได้และเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ ความน่าสนใจ สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ความสามารถในการเดินทางเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมทางการท่องเที่ยว โดยปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการตัดสินใจต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว (Duang, Pham, and Hoang, 2023) จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการวิเคราะห์ความแตกต่างของลักษณะทางประชากรศาสตร์กับความคาดหวังที่มีการจัดการท่องเที่ยว เช่น ผลงานวิจัยของ Ünal, and Celen (2020) ที่ทำการศึกษาความความคาดหวังของนักท่องเที่ยวภายในประเทศก่อนการคัดเลือกเป้าหมายปลายทางและการประเมินหลังการเดินทาง โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ Kanittinsutitong, et al.,(2022) ที่ทำการศึกษาความแตกต่างระหว่างปัจจัยคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวได้แก่เพศ อายุ ระดับรายได้ และภูมิลำเนาที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจที่แตกต่างกัน ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อความคาดหวังทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

จากภูมิปัญญาท้องถิ่นทางด้านประเพณีและวัฒนธรรมผีตาโขนในพื้นที่อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทำให้ชาวบ้านในชุมชนบ้านนาเวียงใหญ่ที่มีความรักและผูกพัน “ผีตาโขน” ประกอบกับภูมิปัญญาทางด้านหัตถกรรมโดยการจัดทำต้นผึ้งเพื่อไปถวายพระธาตุศรีสองรักของชาวบ้านในชุมชน และความรักในอาหารพื้นถิ่นที่มีวัตถุดิบที่หาง่ายมาปรุงเป็นอาหารประจำถิ่นของชุมชน “พิพิธภัณฑสถานหูกากผีตาโขน” ได้รับการจัดตั้งโดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จึงเกิดขึ้นจากเจตนารมณ์ของกลุ่มที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของชุมชนโดยการใช้การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในพื้นที่เป็นตัวนำเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผีตาโขนให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางผ่านนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ความต้องการการสืบสานภูมิปัญญาการทำต้นผึ้งเพื่อเป็นเครื่องสักการะพระธาตุศรีสองรักและการเผยแพร่อาหารท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จัก ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่สอดคล้องกับความต้องการหรือความคาดหวังของนักท่องเที่ยวแล้ว ความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการควบคู่คือการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการให้กลุ่มสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างยั่งยืนซึ่งเป็นต้นทางของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน การวางแผนการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวให้สามารถรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดปีซึ่งเป็นปลายทางของการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งนี้โดยให้ความสำคัญกับความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้มาเยือน กิจกรรมและการประเมินผลกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อนำมาสู่การปรับปรุงและพัฒนา ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและเกิดความรักความภาคภูมิใจในพื้นที่ สามารถสร้างรายได้จากทรัพยากรที่มีเอกลักษณ์ในพื้นที่ของตน และนำมาซึ่งการสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับชุมชนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เขต 5

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และมุ่งศึกษาถึงความแตกต่างทางด้านคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์กับความคาดหวังที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยว การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาถึงความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และมุ่งศึกษาถึงความแตกต่างทางด้านคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์กับ

ความคาดหวังที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบการจัดการกลุ่มผู้ประกอบการที่รับผิดชอบต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกตาม เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยที่ 1: เพศที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2: อายุที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 3: ภูมิลำเนาที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

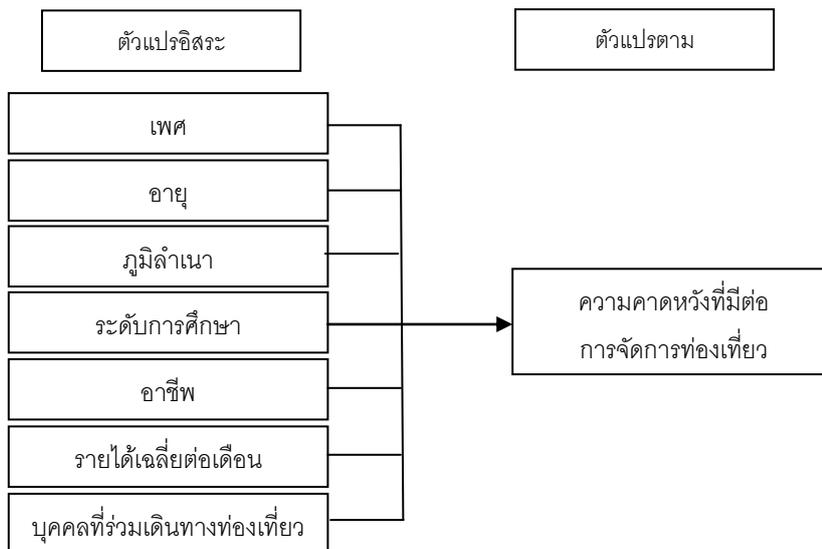
สมมติฐานการวิจัยที่ 4: ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 5: อาชีพที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 6: รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 7: บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ผังกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research methodology)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยใช้สูตรการคำนวณเมื่อไม่ทราบขนาดของประชากรแน่ชัด ทั้งนี้โดยกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาร้อยละ 60 มีค่าคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างมีจำนวน 369 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยเลือกวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) โดยใช้สูตรการกำหนดขนาดของตัวอย่างในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากรแน่ชัด โดยมีสูตรการกำหนดขนาดตัวอย่าง (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{P(1-P)(Z)^2}{e^2}$$

- เมื่อ n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 P หมายถึง ค่าร้อยละที่ต้องการจากจำนวนประชากร
 (ในงานวิจัยนี้กำหนดไว้ที่ร้อยละ 60)
 e หมายถึง ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง
 (ในงานวิจัยนี้กำหนดไว้ที่ .05)
 Z หมายถึง ระดับความเชื่อมั่นที่กำหนด
 (เมื่อค่า $e = 0.05$ ค่า $Z = 1.96$)

$$\begin{aligned} \text{สูตร } n &= \frac{0.60(1.00-0.60)(1.96)^2}{0.05^2} \\ &= \frac{0.60(0.40)(3.8416)}{0.0025} \\ &= \frac{0.922}{0.0025} \\ &= 368.8 \text{ หรือ } 369 \text{ คน} \end{aligned}$$

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2567 - สิงหาคม 2567

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยค้นคว้าข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการกำหนดรายละเอียดโครงสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (Close-ended questions) คำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 8 ข้อประกอบด้วย เพศ อายุ ภูมิภาค ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน บุคคลที่ท่านเดินทางมาท่องเที่ยว และเหตุผลในการเดินทางมาท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยว เป็นคำถามปลายปิด (Close-ended questions) ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านการเดินทางมาแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมทางท่องเที่ยว

สำหรับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบ ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Objective: IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แล้วปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมืออยู่ระหว่าง 0.66-1.00 หลังจากนั้นจึงดำเนินการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) สำหรับสถิติเชิงพรรณนาที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Average) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย คือ การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่มใช้การทดสอบค่าที่แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test: independent) โดยทดสอบคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ส่วนบุคคลเมื่อกลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way-ANOVA) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากพบว่ามีความแตกต่างทางสถิติจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไปด้วยวิธี Least-Significant Different (LSD)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มีดังต่อไปนี้

1. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มีดังนี้

1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 235 คน (ร้อยละ 67.70) อายุ ระหว่าง 38-47 ปี ภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 279 คน (ร้อยละ 60.40) และการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 181 คน (ร้อยละ 52.20) ส่วนมากมีสถานภาพสมรส จำนวน 172 คน (ร้อยละ 49.60) ประกอบอาชีพ รับราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 150 คน (ร้อยละ 34.20) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,00-20,000 บาท (ร้อยละ 31.70) ส่วนมากเป็นบุคคลที่เดินทางมาท่องเที่ยวกับครอบครัว จำนวน 101 คน (ร้อยละ 29.10) และเหตุผลในการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ สนใจวิถีชีวิตชุมชน จำนวน 178 คน (ร้อยละ 51.30) และสนใจแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมจำนวน 167 คน (ร้อยละ 48.10)

1.2 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยภาพรวมและรายด้าน

ความคาดหวัง	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านสิ่งดึงดูดใจ	4.10	0.59
1.1 ความมีเอกลักษณ์ของขนบธรรมเนียมประเพณี/วัฒนธรรมชุมชน/วิถีชีวิตของชุมชน	4.19	0.67
1.2 การตกแต่งสถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงาม	4.10	0.70
1.3 ทิวทัศน์และบรรยากาศของชุมชนมีความสวยงาม	4.10	0.68
1.4 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดแสดงหน้าฉากมีตาข่ายเหมาะสม	4.16	0.66
1.5 การจัดตกแต่งสถานที่ด้วยแสงไฟมีความสว่างเหมาะสม	4.06	0.72
1.6 สินค้าของที่ระลึกมีเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน เช่น ผลิตภัณฑ์หน้าฉากมีตาข่าย	4.08	0.65
1.7 สินค้าของที่ระลึกมีการออกแบบที่บ่งบอกความสวยงามและสะดวกในการนำกลับ	4.02	0.73
2. ด้านการเดินทางมาแหล่งท่องเที่ยว	4.01	0.63
2.1 การเดินทางเข้าสถานที่ท่องเที่ยวมีความสะดวก	4.06	0.69
2.2 มีป้ายบอกทางเพื่อเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวชัดเจน	4.04	0.72
2.3 มีป้ายบอกทางภาษาอังกฤษเพื่อเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติชัดเจน	3.90	0.82
2.4 ถนนเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในสภาพดี	3.98	0.73
2.5 การค้นหาสถานที่ท่องเที่ยวผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ทำได้ง่าย	4.07	0.69
2.6 การจัดระเบียบเส้นทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวมีความเหมาะสม	4.02	0.74

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ความคาดหวัง	$\bar{X}$	S.D.
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.04	0.64
3.1 การดูแลความสะดวกของสถานที่ท่องเที่ยวเหมาะสม	4.09	0.72
3.2 การจัดระเบียบการใช้ห้องน้ำที่ถูกสุขลักษณะไว้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	4.03	0.78
3.3 การดูแลความปลอดภัยในการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม	4.10	0.72
3.4 การดูแลความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม	4.08	0.70
3.5 การจัดวางแผนผังในพิพิธภัณฑ์หน้ากากผีตาโชนมีความเหมาะสม	4.08	0.71
3.6 เส้นทางในการเดินชมในพิพิธภัณฑ์หน้ากากผีตาโชนมีความกว้างที่เหมาะสมและไม่วกวน	4.05	0.73
3.7 ร้านอาหารในชุมชนเพียงพอต่อความต้องการ	4.01	0.72
3.8 ถึงขยะเพียงพอและเป็นระเบียบ	3.86	0.78
4. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.09	0.66
4.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การทำต้นผึ้งร่วมกับชุมชนมีความเหมาะสม	4.06	0.75
4.2 การเรียนรู้การทำอาหารท้องถิ่นร่วมกับชุมชนมีความเหมาะสม	4.04	0.74
4.3 มีข้อมูลที่ชัดเจนในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของหน้ากากผีตาโชน	4.09	0.72
4.4 มีกิจกรรมงานประเพณีที่แสดงออกถึงศิลปะพื้นบ้าน เช่น งานไหลเรือไฟและต้นผึ้ง	4.13	0.70
4.5 มีกิจกรรมเน้นวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนที่โดดเด่น เช่น งานประกวดหน้ากากผีตาโชน	4.14	0.71
รวม	4.06	0.58

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เพื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเดินทางมาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจากการศึกษามีข้อค้นพบในแต่ละด้านดังนี้

ด้านสิ่งดึงดูดใจในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความมีเอกลักษณ์ของขนบธรรมเนียมประเพณี/วัฒนธรรมชุมชนวิถีชีวิตของชุมชน รองลงมาคือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดแสดงหน้ากากผีตาโชนเหมาะสม ทิวทัศน์และบรรยากาศของชุมชนมีความสวยงาม การตกแต่งสถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงาม สินค้าของที่ระลึกมีเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน เช่น ผลิตภัณฑ์หน้ากากผีตาโชน การจัดตกแต่งสถานที่ด้วยแสงไฟมีความสว่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สินค้าของที่ระลึกมีการออกแบบที่สวยงามและสะดวกในการนำกลับ

ด้านการเดินทางมาท่องเที่ยวในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การค้นหาสถานที่ท่องเที่ยวผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ทำได้ง่าย รองลงมาคือ การเดินทางเข้าสถานที่ท่องเที่ยวมีความสะดวก มีป้ายบอกทางเพื่อเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวชัดเจน การจัดระเบียบเส้นทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวมีความเหมาะสม ถนนเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในสภาพที่ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีป้ายบอกทางภาษาอังกฤษเพื่อเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติชัดเจน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การดูแลความปลอดภัยในการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม รองลงมาคือ การดูแลความสะดวกของสถานที่ท่องเที่ยวเหมาะสม การดูแลความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม เส้นทางในการเดินชมในพิพิธภัณฑ์หน้ากากผีตาโชนมีความกว้างที่เหมาะสมและไม่วกวน การจัดระเบียบการใช้ห้องน้ำที่ถูกสุขลักษณะไว้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ ร้านอาหารในชุมชนเพียงพอต่อความต้องการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ถึงขยะเพียงพอและเป็นระเบียบ

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีกิจกรรมเน้นวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนที่โดดเด่น เช่น งานประกวดหน้ากากผีตาโชน รองลงมาคือ มีกิจกรรมงานประเพณีที่แสดงออกถึงศิลปะพื้นบ้าน เช่น งานไหลเรือไฟและต้นผึ้ง มีข้อมูลที่ชัดเจนในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของหน้ากากผีตาโชน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การทำต้นผึ้งร่วมกับชุมชนมีความเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเรียนรู้การทำอาหารท้องถิ่นร่วมกับชุมชนมีความเหมาะสม

2. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวที่บ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จำแนกตาม คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวที่บ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยภาพรวมการจัดการท่องเที่ยว

คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว	สถิติที่ใช้ในการทดสอบ		ผลการทดสอบ สมมติฐานการวิจัย
	t	F	
สมมติฐานการวิจัยที่ 1: เพศ	0.71		ไม่แตกต่าง
สมมติฐานการวิจัยที่ 2: อายุ		0.00*	แตกต่าง
สมมติฐานการวิจัยที่ 3: ภูมิลำเนา	0.14		ไม่แตกต่าง
สมมติฐานการวิจัยที่ 4: ระดับการศึกษา		0.89	ไม่แตกต่าง
สมมติฐานการวิจัยที่ 5: อาชีพ		0.36	ไม่แตกต่าง
สมมติฐานการวิจัยที่ 6: รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		0.04*	แตกต่าง
สมมติฐานการวิจัยที่ 7: บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว		0.03*	แตกต่าง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวที่บ้านนาเวียงใหญ่ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และ นักท่องเที่ยวที่มีอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และมีบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว ที่ต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวที่บ้านนาเวียงใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3- 5

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ค่าเฉลี่ยคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวที่บ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จำแนกตามอายุ

อายุ	ค่าเฉลี่ย	อายุ 11-27 ปี	อายุ 28-37ปี	อายุ 38-47 ปี	อายุ 48-56 ปี	อายุ 57 ปีขึ้นไป
		4.15	3.69	3.96	4.31	4.05
อายุ 11-27 ปี	4.15	-	0.18	0.19*	-0.16	0.09
อายุ 28-37 ปี	3.69	-	-	0.00	-0.34*	-0.08
อายุ 38-47 ปี	3.96	-	-	-	-0.35*	-0.09
อายุ 48-56 ปี	4.31	-	-	-	-	0.25
อายุ 57 ปีขึ้นไป	4.05	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 38-47 ปี มีความคาดหวังต่อการจัดการการท่องเที่ยวแตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 11-27 ปี ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 48-56 ปี มีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 28-37 ปี และอายุ 38-47 ปี

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ค่าเฉลี่ยคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ค่าเฉลี่ย	≤ 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	40,001 – 50,000 บาท	≥ 50,000 บาท
		4.16	4.01	3.86	4.11	4.12	4.20
≤ 10,000 บาท	4.16	-	0.15	0.29*	0.04	0.04	-0.04
10,001-20,000 บาท	4.01	-	-	0.14	-0.10	-0.11	-0.19
20,001-30,000 บาท	3.86	-	-	-	-0.24*	-0.25	-0.33*
30,001-40,000 บาท	4.11	-	-	-	-	-0.00	-0.08
40,001-50,000 บาท	4.12	-	-	-	-	-	-0.08
≥ 50,000 บาท	4.20	-	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท มีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยว แตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท มีความคาดหวังการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 50,000 บาท

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ค่าเฉลี่ยคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จำแนกบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว

บุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	มาคนเดียว	มากับเพื่อน	มากับครอบครัว	มากับเพื่อนและครอบครัว	มากับหน่วยงาน
		4.01	4.03	3.93	4.16	4.19
มาคนเดียว	4.01	-	-0.01	0.08	-0.13	-0.17
มากับเพื่อน	4.03	-	-	0.10	-0.11	-0.15
มากับครอบครัว	3.93	-	-	-	-0.22*	-0.26*-
มากับเพื่อนและครอบครัว	4.16	-	-	-	-	-0.04
มากับหน่วยงาน	4.18	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนกับครอบครัวมีความคาดหวังกับการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมากับเพื่อน ครอบครัว และกับหน่วยงาน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย อภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านการเดินทางมาแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อภิปรายผลตามค่าน้ำหนัก ดังต่อไปนี้

ด้านสิ่งดึงดูดใจ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในประเด็นความมีเอกลักษณ์ของชนบทรอบเนินประเพณี/วัฒนธรรมชุมชนวิถีชีวิตของชุมชน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดแสดงหน้าฉากผีตาโชนเหมาะสม ทิวทัศน์และบรรยากาศของชุมชน มีความสวยงาม การตกแต่งสถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงาม สินค้าของที่ระลึกมีเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน เช่น ผลิตภัณฑ์ หน้ากากผีตาโชน สอดคล้องกับงานวิจัยของณัทย์ มุขดีสุทธรวัฒน์ (2564) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวที่มีประวัติความเป็นมาอันน่าสนใจ แหล่งประวัติศาสตร์ที่มีความสวยงาม และแหล่งท่องเที่ยวที่มีประวัติศาสตร์อันทรงคุณค่ามา ยาวนานและได้รับการอนุรักษ์และคงสภาพเดิมไว้ แหล่งท่องเที่ยวมีบรรยากาศที่น่าพักผ่อน มีทัศนียภาพและภูมิทัศน์ที่สวยงาม ยังสอดคล้องกับงานวิจัยไฮลดา โสพรรณ (2564) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจ ความคาดหวัง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย และ ปัจจัยด้านความพึงพอใจที่ส่งผลต่อความประทับใจในการมาเยือนจังหวัดลำพูน พบว่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา ประวัติศาสตร์และโบราณสถาน ได้ชมวัดวาอารามที่มีชื่อเสียง มีธรรมชาติที่สวยงาม น่าสนใจ มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีความน่าสนใจของประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณีที่ไม่เหมือนจังหวัดอื่น ของที่ระลึกมีความหลากหลายและมีร้านจำหน่าย ของที่ระลึกจำหน่ายสินค้าแตกต่างจากจังหวัดอื่น นอกจากนี้นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม เนื่องจากของที่ระลึกเป็นตัวแทนของศิลปะ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับงานของ Zaal and Ramezanzadeh Lasbooyee (2023) ที่วิเคราะห์ช่องว่างระหว่างความคาดหวังกับความเป็นจริงของผลิตภัณฑ์ หัตถกรรม โดยพบปัญหาด้านความเข้าใจในตัวผลิตภัณฑ์ คุณภาพของข้อมูล และความหลากหลายของสินค้า รวมถึงลักษณะของ นักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อมุมมองที่มีต่อของที่ระลึกในแง่ของรูปทรง สี ขนาด และบรรจุภัณฑ์

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในประเด็นมีกิจกรรมเน้นวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ของชุมชนที่โดดเด่น เช่น งานประกวดหน้ากากผีตาโชน มีกิจกรรมงานประเพณีที่แสดงออกถึงศิลปะพื้นบ้าน เช่น งานไหลเรือไฟ และต้นผึ้ง มีข้อมูลที่ชัดเจนในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของหน้ากากผีตาโชน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การทำต้นผึ้งร่วมกับชุมชนมี ความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของณัทย์ มุขดีสุทธรวัฒน์ (2564) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดใจ ทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ต้องการหากิจกรรมการ ท่องเที่ยวที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของพื้นที่ แสวงหาความรู้และประสบการณ์จากกิจกรรมการท่องเที่ยวและหากิจกรรมที่หลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว กิจกรรมที่แสดงถึงอาหารท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด ซึ่ง สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นครอบครัวและสนใจสัมผัสวิถีชีวิตชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sortrakul et al. (2024) ระบุว่าอาหารท้องถิ่นสะอาดและส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างเป็นเอกลักษณ์ โดย Kiral'ová (2021) เสริมว่าการท่องเที่ยวเชิงอาหารไม่เพียงแต่สร้างรายได้ แต่ยังเสริมสร้างวัฒนธรรมที่ช่วยยกระดับประสบการณ์การ ท่องเที่ยวได้ด้วย ปัจจุบัน กิจกรรมทำอาหารถือเป็นส่วนสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอาหารที่มีผลโดยตรงต่อการท่องเที่ยวชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านี้จึงช่วยเพิ่มคุณค่าของอาหารชุมชนและเติมเต็มประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวได้อย่างดี

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในประเด็นการดูแลความปลอดภัยในการเดินทางไป แหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม การดูแลความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยวเหมาะสม การดูแลความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินใน บริเวณแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม เส้นทางในการเดินชมในพิพิธภัณฑ์หน้ากากผีตาโชนมีความกว้างที่เหมาะสมและไม่วกวน การจัด

ระเบียบการใช้ห้องน้ำที่ถูกสุขลักษณะไว้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ ร้านอาหารในชุมชนเพียงพอต่อความต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของโอลดา โสพรอร์ (2564) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจ ความคาดหวัง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย และปัจจัยด้านความพึงพอใจที่ส่งผลต่อความประทับใจในการมาเยือนจังหวัดลำพูน พบว่า มีรถประจำทางพร้อมที่จะให้บริการ มียานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยวให้เลือกใช้ได้อย่างสะดวก แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย การจราจรมีความคล่องตัวในการเดินทาง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการสูงสุด โดยในด้านความปลอดภัย นักท่องเที่ยวมีความกังวลในการเดินทางไปยังพื้นที่ที่ไม่คุ้นเคย (Teerah, Wildes, and Mistry, 2020) และ Meechaiyo, Songsittidate, and Settasuwacha, (2021) ซึ่งว่าการจัดการความปลอดภัยทางถนนที่ไม่ชัดเจนอาจเป็นสาเหตุของความไม่ปลอดภัยได้ นอกจากนี้ จากบริบทของพื้นที่ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในชุมชนที่ไม่มีระบบการจัดการด้านความปลอดภัย ทำให้เกิดความจำเป็นในการพัฒนาระบบความปลอดภัยของชุมชน ในส่วนของร้านอาหาร เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวและเป็นปัจจัยดึงดูดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางเช่นเดียวกับแรงดึงดูดทางกายภาพอื่นๆ (Uphariputtangkul and Suveatawatanakul, 2023; Daries, Marine-Roig, Ferrer-Rosell, and Cristobal-Fransi, 2021) ซึ่งยืนยันถึงความจำเป็นในการยกระดับสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

ด้านการเดินทางมาท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในประเด็นการค้นหาสถานที่ท่องเที่ยวผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ทำได้ง่าย การเดินทางเข้าสถานที่ท่องเที่ยวมีความสะดวก มีป้ายบอกทางเพื่อเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวชัดเจน การจัดระเบียบเส้นทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวมีความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของกรแก้ว ผัดผ่อง (2562) ศึกษาเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการสภาพแวดล้อมบริเวณหาดทรายแก้ว อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง พบว่า มีความสะดวกในการเดินทาง มีเรือโดยสารให้บริการทุกชั่วโมง มีความปลอดภัยในการเดินทาง ป้ายบอกทางจราจรเข้า-ออกมีความชัดเจน ป้ายสื่อความหมายและป้ายบอกทางมีความชัดเจน ในส่วนของการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความต้องการสูงสุดในด้าน ป้ายบอกทางภาษาอังกฤษ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพราะป้ายที่ชัดเจนจะช่วยบอกทิศทางที่จำเป็น ทำให้เดินทางได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามกำหนดเวลา (Wan, 2022)

2. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ ภูมิฐานะ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวด้านอายุและรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลให้มีความคาดหวังแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณทชัย มุขดีสุทธรวัฒน์ (2564) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า อายุและรายได้ ที่แตกต่างกันมีผลต่อความคาดหวังด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของณทชัย มุขดีสุทธรวัฒน์ (2564) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในรายละเอียดผลงานวิจัยของ Kanittinsutitong, et al. (2022) ค้นพบว่ารายได้ที่แตกต่างกันมีผลให้การจูงใจทางการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และผลงานวิจัยของ Pattanapokinsakul and Phakdee-auksorn (2015) ยังพบว่าอีกว่า อายุที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวด้านการจัดหาที่จอดรถแตกต่างกัน และระดับรายได้ที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวด้านการจัดหาที่จอดรถแตกต่างกัน

สำหรับบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่บ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย นักท่องเที่ยวส่วนมากเดินทางมากับเพื่อนและครอบครัว และเหตุผลสำคัญในการเดินทางมาท่องเที่ยวคือ สนใจวิถีชีวิตชุมชน สนใจแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรม

ซึ่งกิจกรรมสำคัญของการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ได้แก่ กิจกรรมงานศิลปะบนหน้ากากผีตาโชนจำลอง กิจกรรมจัดทำต้นผึ้ง และกิจกรรมอาหารท้องถิ่น ซึ่งบุคคลที่ร่วมเดินทางสามารถร่วมเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชนผ่านกิจกรรมได้ นอกจากนี้ ผลงานวิจัยยังสอดคล้องกับงานของ จารุวรรณ โปษยานนท์ และ คณะ (2566) ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยว กับเพื่อนและครอบครัว โดยผลการวิจัยยืนยันว่านักท่องเที่ยวมีความคาดหวังต่อแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน อาจกล่าวได้ว่า การรับรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวท่องเที่ยววนนอกจากได้รับอิทธิพลจากตัวนักท่องเที่ยวเองแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับ ความคาดหวังที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวจากกลุ่มเพื่อนและญาติที่ร่วมเดินทางอีกด้วย (Asbollah and Hassan, 2017)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ความมีเอกลักษณ์ของชนบทรอบริเวณประเพณี/วัฒนธรรมชุมชน/วิถีชีวิตของชุมชน วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการทำหน้ากากผีตาโชนรองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมเน้นวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เช่น งานประกวดหน้ากากผีตาโชน กิจกรรมงานประเพณีที่แสดงออกถึงศิลปะพื้นบ้าน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การดูแลความปลอดภัยในการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยว การดูแลความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเดินทางมาแหล่งท่องเที่ยว การค้นหาสถานที่ท่องเที่ยวบนแพลตฟอร์มออนไลน์ทำได้ง่าย และการเดินทางเข้าสถานที่ท่องเที่ยวมีความสะดวก ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวส่งผลต่อความคาดหวังการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่เพศ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา และอาชีพ ไม่มีผลต่อความคาดหวังการจัดการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับสิ่งดึงดูดใจ กิจกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกมากที่สุด ควรมีการจัดการและพัฒนาในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ รักษาและพัฒนาคุณภาพสิ่งดึงดูดใจที่มีอยู่ให้คงความน่าสนใจอยู่เสมอ เช่น ดูแลรักษาความสะอาด จัดระเบียบพื้นที่ให้สวยงาม เพิ่มความรู้และเรื่องราวที่น่าสนใจให้แก่นักท่องเที่ยว 2) สำรวจและพัฒนาสิ่งดึงดูดใจใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น การจัดทำป้ายข้อมูลประวัติหน้ากากผีตาโชน และเพิ่มเติมรายละเอียดของหน้ากากผีตาโชนที่ได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมประกวด หรือนำเสนอในงานต่างๆ 3) ด้านกิจกรรม ควรออกแบบกิจกรรมที่หลากหลาย สนุกสนาน และตอบใจกับความสนใจของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม เช่น กิจกรรมสำหรับครอบครัว กลุ่มเพื่อน และกลุ่มผู้สูงอายุ 4) ด้านกิจกรรม ควรออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน เพื่อสร้างความประทับใจและดึงดูดนักท่องเที่ยว และ 5) ออกแบบโปรแกรมท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้สูงอายุ

2. จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างความคาดหวังกับสถานการณ์ปัจจุบันในด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยว ควรมีการนำผลที่ได้ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการพื้นที่บ้านนาเวียงใหญ่ ดังนี้

ด้านสิ่งดึงดูดใจ ควรเร่งพัฒนา การจัดแสดงแสงไฟ สำหรับหน้ากากผีตาโชนให้มีความทันสมัยและดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากนี้ควรสานต่อคุณค่าของที่ระลึกเชิงวัฒนธรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของสินค้าหัตถกรรมให้มีความหลากหลายและมีข้อมูลที่ชัดเจน เพื่อเพิ่มมูลค่าให้ของที่ระลึกเป็นมากกว่าสินค้า แต่เป็นสัญลักษณ์ของมรดกทางวัฒนธรรม

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพิจารณาติดตั้งป้ายบอกทางภาษาอังกฤษในจุดสำคัญต่างๆ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ และควรมีการพัฒนาระบบความปลอดภัยของชุมชน อย่างจริงจัง โดยเฉพาะเส้นทางที่นำไปสู่

แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่วัด รวมถึงการตรวจสอบและปรับปรุงป้ายจราจรที่ไม่ชัดเจน เพื่อสร้างความมั่นใจในด้านความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ควรส่งเสริมและพัฒนา กิจกรรมอาหารท้องถิ่น เช่น การจัดให้มีการสอนทำอาหาร หรือกิจกรรมชิมอาหารประจำถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเชิงลึกถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าอายุ รายได้ และบุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว มีผลต่อความคาดหวังในการจัดการท่องเที่ยว จึงควรมีการศึกษาเชิงลึกถึงความต้องการเฉพาะของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวให้ตรงกับความต้องการมากขึ้น และศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน เพื่อวางแผนการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. มีการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพื่อทำความเข้าใจถึงความต้องการและประสบการณ์ด้านภาษาและป้ายบอกทางอย่างละเอียด
3. การศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การวิเคราะห์รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวเชิงอาหาร หรือผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชนเมื่อมีการปรับปรุงระบบความปลอดภัย

เอกสารอ้างอิง

- กรแก้ว ผัดผ่อง. (2562). ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการสภาพแวดล้อมบริเวณหาดทรายแก้ว อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ.
- จารุวรรณ ไปษยานนท์, วาริษฐ์ มัชฌิมบุรุษ, ประกอบศิริ ภักดีพินิจ และ สาธิต เชื้ออยู่ยาวนาน. (2566). พฤติกรรมและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งโบราณคดีและประวัติศาสตร์บริเวณลุ่มน้ำอิงในจังหวัดพะเยา. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 7(5), 128-145.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. และ AMOS (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: เอส. อาร์.พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- ณนทชัย มุขดีสุทธวัฒน์. (2564). ความคาดหวังและการรับรู้ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังพื้นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ (ค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- ไอลดา โสพรรณ. (2564). แรงจูงใจ ความคาดหวัง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย และปัจจัยด้านความพึงพอใจที่ส่งผลต่อความประทับใจในการมาเยือนจังหวัดลำพูน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- Asbollah, A. Z., and Hassan, N. (2017). The tourist behaviour in different environments: a literature review. *Journal of the Malaysian Institute of Planners*, 15(1), 279-288.
- Daries, N., Marine-Roig, E., Ferrer-Rosell, and Cristobal-Fransi, E. (2021). Do high-quality restaurants act as pull factors to a tourist destination?. *Tourism Analysis*, 26(2-3), 195-210.
- Duang, L. N., Pham, L. H., and Hoang, T. T. P. (2023). Applying push and pull theory to determine domestic visitors' tourism motivations. *Journal of Tourism and Services*, 27(14), 136-160.

- Kanittinsutitong, N., Wang, A.B., Taihaim, N., Somwong, S., Nooring, W., and Inkaew, A. (2022). Guidelines for the Development of Tourism for Tourists with Different Demographic Characteristics in Sichon District, Nakhon Si Thammarat Province, *Linguistics and Culture Review*, 6(S5), 40-55.
- Királová, A. (2021). Local food as a tool of tourism development in regions. *International Journal of Tourism and Hospitality Management in the Digital Age*, 5(1), 54-68.
- Meechaiyo, B., Songsittidate, S., and Settasuwacha, D. (2021). Application of road safety audit technique to develop cultural tourism map in Phitsanulok province. *Industrial Technology and Engineering Pibulsongkram Rajabhat University Journal*, 3(3), 207-226. (In Thai)
- Pattanapokinsakul, K., and Phakdee-auksorn, P. (2015). Analysis of push and pull travel motivation of foreign tourist to local markets: a case study of Phuket, Thailand. *Journal of International and Thai Tourism*, 11(2), 43-63.
- Ünal, A. & Celen, O. (2020). Expectations of Domestic Tourists Before Destination Selection and Their Post-Purchase Evaluations: Igneada Case. *Journal of Management and Economic Studies*, 2(2), 112-128.
- Sortrakul, S., Inthajak, M., Trakansiriwanich, K., and Udomraksasup, P.C. (2024). Local food contexts influencing tourism in Trang province. *Nakkhabut Paritat Journal*, 16(3), 226-238.
- Teerah, A., Wildes, V., and Mistry, T.G. (2020). Antalya's tourist security: A gap analysis of Expectations vs perceptions. *Journal of Global Business*, 5(2), 148-168.
- Uphariputtangkul, K. and Suveatawatanakul, C. (2023). Components of tourism that affect the Decision to travel with strangers. a case study of a Korean fan club. *Journal of International and Thai Tourism*, 19(2), 93-116. (In Thai)
- Wan, Y. K. P. (2022). Accessibility of tourist signage at heritage sites: an application of the universal design principles. *Tourism Recreation Research*, <https://doi.org/10.1080/02508281.2022.2106099>
- Zaal, M. H. and Ramezanzadeh Lasbooyee, M. (2023). Gap analysis between expectations and current status of handicrafts production and sales with cultural heritage tourism approach the case study A Amol County. *Journal of Urban Tourism*, 10(3), 89-110.